

LAUSUNTO

Helsinki 15.12.2025

Finanssipoliittinen parlamentaarinen työryhmä

Viite: VN/31874/2025

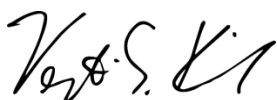
Asia: Julkisen talouden vahvistaminen, kasvupolitiikka ja velkakestävyys

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveystieteellinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on yli 240 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäsenenä lähes 70 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja:

pääekonomisti Otto Kyyrönen, otto.kyyronen@soste.fi, p. 040 168 0943

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Federation for Social Affairs and Health

www.soste.fi

SOSTE kiittää finanssipoliittista parlamentaarista työryhmää mahdollisuudesta antaa lausunto liittyen julkisen talouden vahvistamiseen, kasvupolitiikkaan ja velkkestävyyteen.

Tiivistelmä SOSTEn kannasta: SOSTE jakaa hallituksen huolen Suomen julkisen talouden tilasta ja nopeasti kasvavasta julkisen velan BKT-suhteesta. Tässä lausunnossa SOSTE on arvioinut Suomen julkisen talouden kehitystä Euroopan komission DSA-mallilla. SOSTEn laskelmat osoittavat, että mikäli sopeutustoimet perustuvat epärealistisen optimistisiin oletuksiin finanssipoliittikan kerroinvaikutuksista, sopeutus nostaa Suomen julkista velkasuhdetta entisestään ja johtaa mittaviin taloudellisiin menetyksiin vuosina 2027–2033. Sitä vastoin Suomen julkinen velkasuhde on mahdollista kääntää veronkorotusten ja julkisten investointien avulla velkajarrun edellyttämälle lasku-uralle vuodesta 2030 alkaen. Tämä onnistuu kiihdyttämällä talouskasvua ja parantamalla väestön hyvinvointia.

1. SOSTEn laskelmien metodista lyhyesti

Tässä lausunnossa SOSTE on estimoinut julkisen talouden kehitystä ja finanssipoliittisten toimien vaikutuksia Suomessa vuosina 2027–2033. Laskelmat on tehty Euroopan komission velkkestävyyssanalyysimallin (DSA) deterministisellä osalla ja AMECO-tietokannan tuoreimmilla tilastotiedoilla (Euroopan komissio 2025a). Euroopan komissio käyttää DSA-mallia EU-maiden julkisen talouden kehityksen ja sopeutustarpeen arviointiin (ks. esim. Euroopan komissio 2024a). Valtiovarainministeriö (VM) tuottaa vastaavanlaisia arvioita Suomelle.

Euroopan komission ja VM:n laskelmien oletukset poikkeavat joiltain osin. Komissio olettaa, että finanssipoliittikan kerroin on 0,75 ja sen vaikutus katoaa lineaarisesti kolmessa vuodessa. Kun julkista taloutta sopeutetaan esimerkiksi 1 prosenttiyksikköä (suhteessa BKT:hen), komission laskelmissa BKT:n volyymin kasvuaste heikkenee 0,75 prosenttiyksikköä sopeutusvuonna. Sitä vastoin VM olettaa, että finanssipoliittikan kerroin on vain 0,5 eikä sopeutus vaikuta kasvuasteeseen enää sopeutusvuoden jälkeen. VM ei myöskään huomioi laskelmissaan suhdannesidonnoisia menoja (esim. työttömyysetuusmaksujen kasvua), jotka komissio puolestaan sisällyttää laskelmiinsa. Näiden erojen seurauksena VM arvioi sopeutuksen kielteiset vaikutukset pienemmiksi kuin komissio.

Tutkimuskirjallisuuden mukaan niin VM:n kuin Euroopan komissionkin käyttämät finanssipoliittikan kertoimet ovat kuitenkin epärealistisen matalia. Esimerkiksi Holter ja Ferreira (2024) estimoivat Pohjoismaiden ministerineuvoston raportissa, että Suomen kerroin sijaitsee vaihteluvälillä 1,15–1,69. Kyseinen arvio on tutkimuskirjallisuuden yleiskuvan mukainen. Ainoastaan veromuutosten tapauksessa on perusteltua olettaa, että finanssipoliittikan kerroin on noin 0,5–0,75. (Gechert & Rannenberg 2018; ks. myös Gechert & Heimberger 2022.)

Toiseksi Euroopan komission ja VM:n oletukset kerroinvaikutusten kestosta ovat myös epärealistisen pieniä. Esimerkiksi keskipitkän aikavälin ennusteissaan komissio olettaa vaikutusten kestävän 5–7 vuotta (Heimberger ym. 2024; Mc Morrow ym. 2017).

Kolmanneksi Euroopan komissio ja VM olettavat laskelmissaan, että talouden tosiasiallisella kehityksellä ei ole vaikutusta potentiaalisen BKT:n kehitykseen. Tämäkin oletus on epärealistinen, sillä BKT-shokkien on havaittu vaikuttavan talouteen pitkäaikaisesti (ks. esim. Ball 2014; Blanchard ym. 2015; Fatás & Summers 2018; Gechert ym. 2019). Kyse on niin kutsutusta hystereesi-ilmiöstä.

SOSTEn laskelmissa on sovellettu tutkimuskirjallisuuden mukaisia oletuksia. Julkisten investointien tapauksessa finanssipolitiikan kertoimena on käytetty Holterin ja Ferreiran (2024) havaitseman vaihteluvälin keskiarvoa (1,4). Lisäksi kerroinvaikutuksen on oletettu häviävän lineaarisesti seitsemässä vuodessa, kuten Euroopan komission keskipitkän aikavälin ennusteissa (Mc Morrow ym. 2017). Oletukset ovat realistiset julkisten investointien tapauksessa, sillä julkisilla investoinneilla on merkittäviä ja pitkäaikaisia myönteisiä vaikutuksia talouteen (Ciaffi ym. 2024).

Veromuutosten tapauksessa on puolestaan oletettu, että finanssipolitiikan kerroin on 0,75 (Gechert & Rannenberg 2018) ja kerroinvaikutus häviää lineaarisesti kahdessa vuodessa. Oletus kahden vuoden kestoista on perusteltu veromuutosten kohdalla muun muassa siitä syystä, että tässä lausunnossa suositelluilla verotoimilla, kuten yhteisöveron korotuksella, ei tutkitusti ole merkittäviä vaikutuksia kokonaiskäyntään tai talouskasvuun (ks. esim. Gechert & Heimberger 2022; Harju ym. 2024; Piketty ym. 2014; Zidar 2019).

Lisäksi SOSTEn laskelmissa on huomioitu suhdannesidonnaiset menot ja hystereesi-ilmiö. Suhdannesidonnaisten menojen vaikutusta on arvioitu Euroopan komission metodin mukaisesti budjettitasapainon puolijoustolla tuotantokuilun suhteen. Puolijousto on 0,582 Suomen tapauksessa (Mourre ym. 2019). Hystereesiasteena on käytetty tutkimuskirjallisuudelle tyypilliseen tapaan arvoa 0,5 (Rawdanowicz ym. 2014; Lainà 2025). Tämä tarkoittaa, että jos tuotantokuilu on tänä vuonna -1 prosenttia (tai +1 prosenttia), potentiaalisen BKT:n kasvuaste heikkenee (tai kasvaa) ensi vuonna 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa perusuraan.

Laskelmissa on oletettu, että inflaatio on 2 prosenttia vuodesta 2028 alkaen. Julkisen velan impliittinen korko kasvaa samaa vauhtia kuin Euroopan komission (2025b) Debt sustainability monitor -raportissa.

2. Mitä keinoja tavoitteen saavuttamiseksi tahdotte erityisesti nostaa esiin? Miten mielestänne parhaiten yhteensovitetään sopeutus ja kasvutoimet? Mitä riskejä näette yhtäältä asetettavissa rahoitusasematavoitteissa ja toisaalta vahvistamiseen tähtäävissä toimenpiteissä?

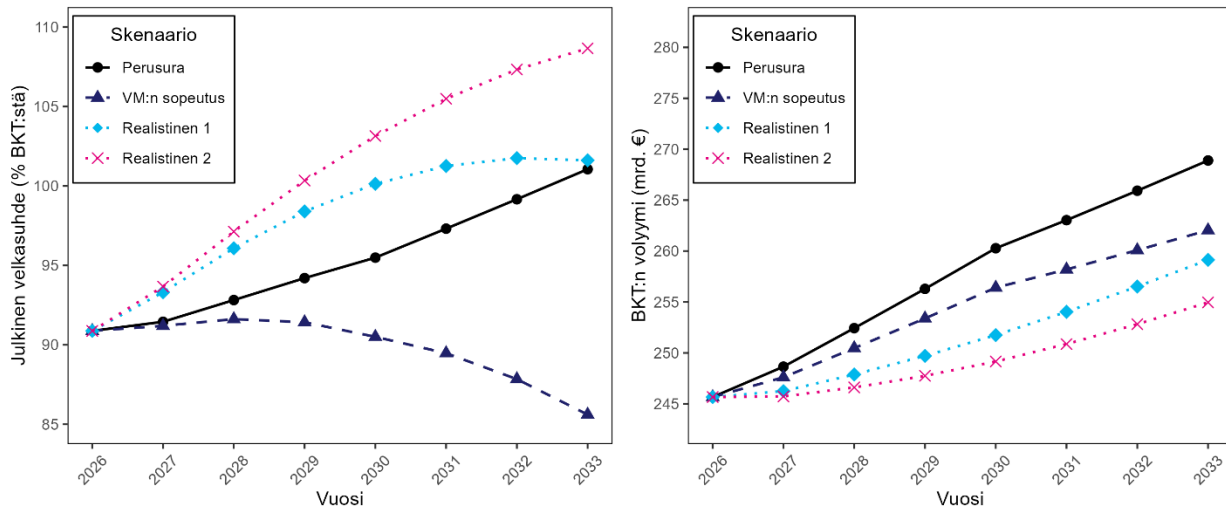
- SOSTEn laskelmat osoittavat, että mikäli sopeutusarvioita tehdään epärealistisen optimistisilla oletuksilla, sopeutustoimet nostavat Suomen julkista velkasuhdetta entisestään ja heikentävät BKT:n volyymin merkittävästi.
- SOSTEn suosittelemat veronkorotukset ja julkiset investoinnit saavat Suomen julkisen velkasuhteen laskuun ja kiihdyttävät talouskasvua. SOSTE korostaa, että oikeanlainen veronkiristysten ja julkisten investointien yhdistelmä on toistuvaa sopeutusta realistisempi keino ratkaista Suomen julkisen talouden ongelmia.

2.1. Riskit: Epärealistisiin arvioihin perustuvat sopeutustoimet voivat heikentää julkista taloutta entisestään

Kuvioon 1 on piirretty arvioita Suomen julkisen velkasuhteen ja BKT:n volyymin kehityksestä vuosina 2026–2033. Musta viiva ("Perusura") esittää velkasuhteen ja BKT:n kehitystä ilman, että finanssipolitiikkaan tehdään muutoksia kyseisellä ajanjaksolla. Ilman toimenpiteitä Suomen julkinen

velkasuhde nousee 91 prosentista 101 prosenttiin ja BKT:n volyymi 246 miljardista eurosta 269 miljardiin euroon (vuoden 2020 hinnoilla) vuoteen 2033 mennessä.

Kuvio 1:
Julkisen velkasuhde ja BKT:n volyymi, valtiovarainministeriön skenaario, Suomi, 2026–2033.

Lähteet: Euroopan komissio (2023; 2024b; 2024b; 2025a; 2025b); VM (2025); omat laskelmat.
* BKT:n volyymi on laskettu vuoden 2020 hinnoilla.

Kun oletetaan VM:n tavoin, että finanssipolitiikan kerroin on 0,5 ja suhdannesidonnaiset menot eivät vaikuta julkisyhteisöjen rahoitusasemaan, julkista taloutta pitää sopeuttaa vuosina 2027–2033 nimellisesti yhteensä 17 miljardilla eurolla (13 mrd. € vuoden 2020 hinnoilla), jotta velkasuhde laskee keskimäärin 0,75 prosenttiyksikköä vuodessa.¹ Tummansiniseltä katkoviivalta ("VM:n sopeutus") nähdään, että julkinen velkasuhde laskee sopeutuksen seurauksena 86 prosenttiin ja BKT:n volyymi 262 miljardiin euroon vuonna 2033 – eli sopeutus aiheuttaa Suomelle 7 miljardin euron taloudellisen menetyksen (vuoden 2020 hinnoilla).

Kuviossa 1 vaaleansininen pisteiviiva ("Realistinen 1") esittää, kuinka julkiselle velkasuhteelle ja BKT:n volyymin käy, kun finanssipolitiikan kertoimen oletetaan olevan 1,15 (Holterin ja Ferreiran [2024] vaihteluvälin alaraja), kerroinvaikutuksen oletetaan kestävän viisi vuotta (komission keskipitkän aikavälin ennusteiden alaraja) ja myös suhdannesidonnaiset menot huomioidaan. Jopa näin maltilliset muutokset saavat aikaan sen, että VM:n oletuksilla laskettu sopeutustarve heikentää julkista taloutta niin paljon, että velkasuhde nousee vuonna 2033 samalle tasolle kuin se olisi ollut ilman sopeutustoimia. Siitäkin huolimatta, että velkasuhde ei parane, BKT:n volyymi heikkenee 10

¹ Kyseinen velkasuhteen vuosialenema (0,75 %-yks.) on Suomen kansallisen velkajarrun mukainen. Vaikka velkajarru astuu voimaan vasta vuonna 2031, EU-säännötkin saattavat vaatia Suomea alentamaan velkasuhdettaan keskimäärin noin 0,75 prosenttiyksikköä vuodessa vuosina 2027–2033. Tällä hetkellä EU-sääntöjen edellyttämiin sopeutusvaateisiin liittyy kuitenkin merkittävää epävarmuutta. Lopulliset vaatimukset riippuvat siitä, kuinka kauan Suomi on alijäämämenettelyssä, jonka aikana sopeutusvaatimukset ovat pienempiä, ja kuinka kauan Suomen velkasuhde pysyy yli 90 prosentissa, jolloin EU-säännöt edellyttävät velkasuhteen alenevan vähintään 1 prosenttiyksikköä vuodessa (muuten 0,5 %-yks. vuodessa, kunnes velkasuhde on alle 60 %).

miljardia euroa eli 3,6 prosenttia vuoden 2033 tasolla. Vertailukohtana voidaan mainita, että Suomen BKT:n volyymi kutistui koronapandemian seurauksena 2,5 prosenttia vuonna 2020.

Vaaleanpunaisella pisteiviivalla ("Realistinen 2") on puolestaan oletettu, että finanssipolitiikan kerroin on 1,4 (Holterin ja Ferreiran [2024] vaihteluvälin keskiarvo), kerroinvaikutus kestää seitsemän vuotta (komission keskipitkän aikavälin ennusteiden yläraja) ja suhdannesidonnaiset menot vaikuttavat rahoitusasemaan. Näillä oletuksilla julkinen talous heikkenee VM:n sopeutuksen seurauksena niin rajusti, että velkasuhde nousee peräti 109 prosenttiin vuonna 2033. Samaan aikaan BKT:n volyymi heikkenee 14 miljardia euroa eli 5,2 prosenttia vuoden 2033 tasolla. Menetys on yli kaksi kertaa suurempi kuin koronapandemian aiheuttama shokki.

SOSTE painottaa, että mikäli sopeutusarvioita tehdään epärealistisen optimistisilla oletuksilla, sopeutustoimet eivät vahvista Suomen julkista taloutta, vaan ne tulevat nostamaan julkista velkasuhdetta ja heikentämään BKT:n volyymia merkittävästi. Kummankin kuviossa 1 esitetyn vaihtoehtoisen – ja tutkimusnäytön kannalta uskottavan – skenaarion toteutuminen olisi katastrofi Suomen taloudelle ja yhteiskunnalle. Näin ollen SOSTE suosittelee, että jatkossa vaikutusarviot tehdään realistisemmilla oletuksilla ja politiikkasuosituksissa huomioidaan muitakin toimenpiteitä kuin julkisiin menoihin kohdistuvat leikkaukset.

2.2. SOSTEn laskelmat: Velkasuhde laskee veronkorotuksilla ja julkisilla investoinneilla

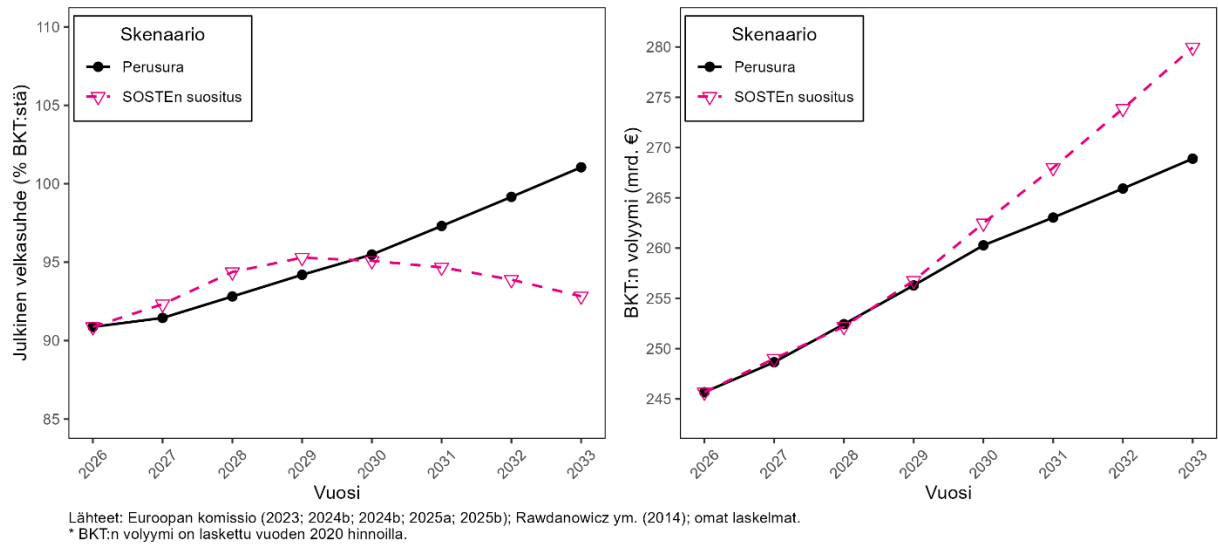
Tässä osiossa esitellään SOSTEn laskelmien tuloksia. Laskelmat on tehty Euroopan komission DSA-mallilla soveltaen realistisempia oletuksia finanssipolitiikan kerroinvaikutuksista, suhdannesidonnaisista menoista ja hystereesi-ilmioistä.

Suomen julkisen talouden vahvistaminen edellyttää sekä veronkorotuksia että julkisia investointeja. Verotoimenpiteiden tarkoitus on lisätä julkisyhteisöjen tuloja ja julkisten investointien tarkoitus on edistää kokonaiskysyntää, talouskasvua ja väestön hyvinvointia. SOSTEn konkreettisempia politiikkasuosituksia on käyty läpi seuraavassa osiossa.

SOSTEn laskelmien mukaan Suomen julkinen velkasuhde kääntyisi laskuun vuonna 2030, jos verotusta kiristettäisiin nimellisesti 6 miljardilla eurolla ja julkisia investointeja lisättäisiin 10 miljardilla eurolla vuosina 2027–2033. Tällöin investoinneista 4 miljardia euroa olisi rahoitettava lainalla. Vuoden 2020 hinnoilla veronkorotukset olisivat 5 miljardia euroa, investoinnit 8 miljardia euroa ja lainalla katettava osuus 3 miljardia euroa.

Kuvio 2 esittää, millä tavoin kyseiset veronkorotukset ja investoinnit vaikuttaisivat Suomen julkiseen velkasuhteeseen ja BKT:n volyymiin. Toimenpiteiden seurauksena julkinen velkasuhde on vuoteen 2029 asti hieman korkeammalla kuin ilman muutosta finanssipolitiikassa, mutta sitten velkasuhde lähtee selvään laskuun. Vuonna 2033 julkinen velkasuhde on 8 prosenttiyksikköä matalammalla kuin ilman finanssipoliittisia toimenpiteitä. Vuodesta 2031 alkaen velkasuhde alenee 0,75 prosenttiyksikköä vuodessa – eli velkajarrun edellyttämää vauhtia.

Kuvio 2:
Julkinen velkasuhde ja BKT:n volyymi, SOSTEn skenaario, Suomi, 2026–2033.

Kuvion 2 oikealta puolelta nähdään, että SOSTEn suositukset nostavat Suomen BKT:n volyymia 11 miljardilla eurolla – eli yli 4 prosentilla – vuonna 2033. Ilman toimenpiteitä BKT:n volyymin kasvuaste olisi keskimäärin vain 1,3 prosenttia vuodessa, mutta SOSTEn suosituksilla talouskasvu kiihtyisi 1,9 prosenttiin vuodessa. Tällaisen kasvuasteen saavuttaminen on täysin realistista Suomen taloudessa. Vertailukohtana voidaan mainita, että vuosina 1994–2008 Suomen BKT:n volyymi kasvoi keskimäärin 3,8 prosenttia vuodessa.

SOSTEn laskelmat osoittavat, että oikeanlaiset julkisyhteisöjen tuloja vahvistavat ja talouskasvua edistävät toimenpiteet ovat tehokas keino ratkaista Suomen julkisen talouden ongelmia. Näin ollen SOSTE suosittelee, että toistuvien menoleikkausten sijaan Suomen finanssipolitiikan fokus siirretään tulevaisuudessa kohti veronkorotuksia ja julkisia investointeja.

2.3. SOSTEn politiikkasuositukset

Suomessa on mahdollista kiristää verotusta SOSTEn laskelmien edellyttämällä tavalla. Alla on esitetty ehdotuksia, joiden avulla tavoite saavutettaisiin. Arviot on esitetty vuoden 2020 hintatasossa.

Pääministeri Petteri Orpon hallitus on päättänyt laskea Suomen yhteisöverokantaa 20 prosentista 18 prosenttiin vuonna 2027, vaikka se on jo valmiiksi EU:n keskiarvoa matalampi. Tutkimuskirjallisuuden mukaan yhteisöverokannan alentamisella ei ole mainittavaa vaikutusta talouskasvuun (Gechert & Heimberger 2022; Harju ym. 2024). Mikäli yhteisöverokannan alennus perutaan vuonna 2027 ja yhteisöveroa korotetaan vielä 2 prosenttiyksiköllä Norjan ja Tanskan tasolle, Suomen verotulot kasvavat 1,6 miljardilla eurolla (VM 2023).

Lisäksi pääministeri Orpon hallitus keventää verotusta nimellisesti 1,3 miljardin euron edestä ensi vuonna. Jos kyseiset veronkevennykset perutaan, verotulot kasvavat 1,1 miljardilla eurolla.

Valmisteveroja ei ole sidottu hintatasoon. Mikäli valmisteverot indeksoidaan, verotulot voivat kasvaa jopa noin 0,7 miljardilla eurolla (VM 2023).

Suomessa listaamattomien yhtiöiden osinkoja verotetaan tietyissä tapauksissa poikkeuksellisen kevyesti. Osinkoveroreformi kasvattaisi verotuloja noin 0,4 miljardilla eurolla (Finér 2024; VM 2023).

SOSTE (2022) on kehittänyt oman terveysterveomallin, jossa veron suuruus määräytyy porrasteisesti sen mukaan, kuinka paljon sokeria kussakin tuotteessa on. Vero kohdistuisi ensivaiheessa sokeriin, mutta myöhemmin se voitaisiin laajentaa koskemaan myös suolaa ja tyydyttyneitä rasvoja (hedelmät, kasvikset ja marjat olisivat veron ulkopuolella). Pelkästään sokeriin kohdistuva terveysterveo lisäisi verotuloja noin 0,5 miljardilla eurolla.

Yllä mainittujen veromuutosten avulla Suomen verotulot kasvaisivat yhteensä noin 4,3 miljardilla eurolla (vuoden 2020 hinnoilla). Jäljelle jäävä 0,7 miljardia euroa voitaisiin kattaa yksittäisillä toimilla, kuten vakuuskuoriin tai suuriin perintöihin ja lahjoihin kohdistuvilla veronkorotuksilla.

Viime vuonna Euroopan keskuspankin entinen pääjohtaja Mario Draghi (2024) laati Euroopan komissiolle raportin kilpailukyyn tulevaisuudesta Euroopassa. Raportissa Draghi esittää, että pysyäkseen kilpailukykyisenä EU tarvitsee vuositasolla keskimäärin 750–800 miljardia euroa enemmän investointeja. Draghin peräänkuuluttama luku on noin 4,4–4,7 prosenttia suhteessa EU-maiden BKT:hen (vuonna 2023).

SOSTEn laskelmissa Suomen julkisia investointeja lisätään vuositasolla yhteensä 8 miljardilla eurolla (vuoden 2020 hinnoilla), mikä on 3,3 prosenttia suhteessa Suomen BKT:hen (vuonna 2023). SOSTEn ehdotus on siis pienempi kuin Draghin peräänkuuluttama luku, mutta Draghin suosituksessa on huomioitu myös yksityiset investoinnit. Toisaalta on tärkeää muistaa, että Suomen investoinnit, koulutustaso ja talouskasvu ovat jääneet selvästi jälkeen verrokkimaiden kehityksestä. Suomen asukaskohtainen BKT:n volyyymi ei ole esimerkiksi kasvanut vuoden 2008 jälkeen. Ei siis ole yllättävää, että talouskasvun uudelleenkäynnistäminen ja kilpailukyyn nostaminen kansainväliselle huipputasolle vaatii Suomessa suurempia julkisia panostuksia kuin monessa muussa EU-maassa.

Lisäksi SOSTE huomauttaa, että tässä lausunnossa esitetty investointiarvio on johdettu suoraan Euroopan komission DSA-mallilla tehdyistä laskelmista. Tosimaailmassa talous voi lähteä toivotulle kasvu-uralle pienemmälläkin julkisella investointipaketilla. Mikäli näin käy, osa julkisista investoinneista voidaan jättää tekemättä. Joka tapauksessa SOSTEn laskelmien johtopäätös on, että Suomen julkisen talouden vahvistaminen edellyttää merkittävää julkista investointipakettia.

Oikein kohdennettujen julkisten investointien tulisi olla osa Suomen teollisuuspoliittista strategiaa, jonka tavoitteena on vientituotteiden jalostusasteen ja kompleksisuuden – eli laatukilpailukyyn – edistäminen. Laatukilpailukyvyllä oli keskeinen rooli Suomen taloudessa 1990- ja 2000-luvuilla, mutta finanssikriisin jälkeen se korvattiin hintakilpailukyvyllä (Kaitila 2019). Sitten Suomen tutkimus- ja kehittämismenot ovat jääneet verrokkimaista, vienti on ollut selvästi heikompaa ja reaali-palkat ovat kehittyneet hitaasti, mikä on puolestaan heikentänyt kotimaista kysyntää. Vientituotteiden heikko laatukilpailukyky selittää, miksi Suomen vienti ei ole nykyistä paremmalla tolalla siitäkään huolimatta, että hintakilpailukyky on suhteellisen korkealla tasolla (Knuutila 2025).

Julkisia investointeja on myös käytettävä taloudellisten, sosiaalisten ja ekologisten ongelmien ratkaisemiseen. Esimerkiksi MDI:n (2024) selvityksen mukaan Suomeen on mahdollisesti rakennettava peräti 500 000 uutta asuntoa 2040-luvulle mennessä. Suomen asuntorakentaminen on riippunut viime vuosina merkittävässä määrin julkisesti tuetusta rakentamisesta, jota ollaan kuitenkin nyt vähentämässä rajusti.

Lopuksi SOSTE korostaa, että kiinteän pääoman lisäksi julkisia investointeja tulee suunnata myös muihin taloudellista suorituskykyä ja väestön hyvinvointia edistäviin kohteisiin. Koulutus, sosiaali- ja terveyspalvelut sekä työllisyyspalvelut ovat esimerkkejä tällaisista investointikohteista. Nykyään Suomi sijoittuu hälyttävästi 31. sijalle, kun OECD-maita vertaillaan korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden perusteella. Euroopan komissio sijoitti Suomen vastikään sosiaalisen kehityksen tarkkailuluokalle muun muassa siitä syystä, että terveydenhuollon hoivavaje on noussut huolestuttavalle tasolle. Suomi ei myöskään menesty erityisen hyvin työllisyyspalvelumenojen pohjoismaisessa vertailussa, ja työllisyyspalvelut ovat tällä hetkellä muutenkin kriisissä haastavaan työmarkkinatilanteeseen ajoitetun TE-uudistuksen vuoksi.

Väestön hyvinvointia vahvistavilla investoinneilla on tyypillisesti myös pitkän aikavälin säästövaikutuksia. Esimerkiksi sosiaali- ja terveysjärjestöjen ennaltaehkäisevään työhön tai julkiseen perusterveydenhuoltoon investoiminen säästää kustannuksia kalliissa erikoissairaanhoidossa sekä edistää työvoiman työkykyä ja tuottavuutta. Hyvinvointia lisäävät ja säästöjä luovat panostukset ovat SOSTEn hyvinvointitalousajattelun ytimessä.

3. Mikä mielestänne tulee olla julkisen talouden sopeutustahdin tavoite eli ylivaalikautinen rahoitusasematavoite valtion ja paikallishallinnon yhteenlasketulle rahoitusasemalle, joka asetetaan keskimääräisenä rahoitusasemana vuosille 2027–2033?

SOSTEn laskelmien mukaan julkisyhteisöjen rahoitusasema olisi keskimäärin -2,7 prosenttia BKT:stä vuosina 2027–2033, kun verotusta korotetaan nimellisesti 6 miljardilla eurolla ja julkisia investointeja lisätään 10 miljardilla eurolla.

Ilman sosiaaliturvarahastosektoria valtion ja paikallishallinnon yhteenlaskettu rahoitusasema olisi keskimäärin -3,9 prosenttia BKT:stä vuosina 2027–2033.

4. Mikä mielestänne tulee olla julkisen talouden sopeutustahdin tavoite eli finanssipoliittisena sääntönä toimiva vaalikauden rahoitusasematavoite valtion ja paikallishallinnon yhteenlasketulle rahoitusasemalle, joka asetetaan vaalikauden viimeiselle vuodelle eli vuodelle 2031 vuonna 2027 alkavalla vaalikaudella?

SOSTEn suosittelemien toimenpiteiden seurauksena julkisyhteisöjen rahoitusasema olisi -2,2 prosenttia BKT:stä vuonna 2031.

Valtion ja paikallishallinnon yhteenlaskettu rahoitusasema olisi -3,3 prosenttia BKT:stä vuonna 2031.

5. Lähteet

- Ball, Laurence (2014): Long-term damage from the Great Recession in OECD countries. *European Journal of Economics and Economic Policies*, 11:2, 149–160. <https://doi.org/10.4337/ejeep.2014.02.02> [Luettu 10.12.2025]
- Blanchard, Olivier, Cerutti, Eugenio & Summers, Lawrence (2015): Inflation and activity – Two explorations and their monetary policy implications. IMF Working Paper WP/15/230. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2015/wp15230.pdf> [Luettu 10.12.2025]
- Ciaffi, Giovanna, Deleidi, Matteo & Capriati, Michele (2024): Government spending, multipliers, and public debt sustainability: An empirical assessment for OECD countries. *Economia Politica*, 41, 521–542. <https://doi.org/10.1007/s40888-024-00335-0> [Luettu 12.12.2025]
- Draghi, Mario (2024): The future of European competitiveness. Brussels: Euroopan komissio. https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/draghi-report_en [Luettu 12.12.2025]
- Euroopan komissio (2023): 2024 Ageing report: Underlying assumptions and projection methodologies. Institutional Paper 257, Directorate-General for Economic and Financial Affairs. https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-underlying-assumptions-and-projection-methodologies_en [Luettu 10.11.2025]
- Euroopan komissio (2024a): Debt sustainability monitor 2023. Institutional Paper 271, Directorate General of Economic Affairs. https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en [Luettu 25.10.2025]
- Euroopan komissio (2024b): 2024 Ageing report. Institutional Paper 279, Directorate-General for Economic and Financial Affairs. https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en [Luettu 28.10.2025]
- Euroopan komissio (2025a): AMECO database. https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-research-and-databases/economic-databases/ameco-database_en [Luettu 26.11.2025]
- Euroopan komissio (2025b): Debt sustainability monitor 2024. Institutional Paper 306, Directorate-General for Economic and Financial Affairs. https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2024_en [Luettu 26.11.2025]
- Fatás, Antonio & Summers, Lawrence (2018): The permanent effects of fiscal consolidations. *Journal of International Economics*, 112, 238–250. <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2017.11.007> [Luettu 10.12.2025]
- Finér, Lauri (2024): Lisää verotuloja reilusti: Miten erilaiset osinkoveromallit vaikuttaisivat verokertymään ja tulonjakoon Suomessa? Kalevi Sorsa -säätio. <https://sorsafoundation.fi/wp-content/uploads/kss-osinkovero-web.pdf> [Luettu 12.12.2025]
- Gechert, Sebastian & Heimberger, Philipp (2022): Do corporate tax cuts boost economic growth? *European Economic Review*, 147, 104157. <https://doi.org/10.1016/j.eurocorev.2022.104157> [Luettu 10.12.2025]

Gechert, Sebastian, Horn, Gustav & Paetz, Christoph (2019): Long-term effects of fiscal stimulus and austerity in Europe. *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, 81:3, 647–666. <https://doi.org/10.1111/obes.12287> [Luettu 11.12.2025]

Gechert, Sebastian & Rannenberg, Ansgar (2018): Which fiscal multipliers are regime-dependent? A meta-regression analysis. *Journal of Economic Surveys*, 32:4, 1160–1182. <https://doi.org/10.1111/joes.12241> [Luettu 10.12.2025]

Harju, Jarkko, Koivisto, Aliisa & Matikka, Tuomas (2024): Mitä uutta tiedämme yritysverojen vaikutuksista? Verotutkimuksen huippuyksikkö FIT. <https://verotutkimus.fi/fit-8-2024-yritysverojen-vaikutuksista/> [Luettu 12.12.2025]

Heimberger, Philipp, Welslau, Lennard, Schütz, Bernhard, Gechert, Sebastian, Guarascio, Dario & Zezza, Francesco (2024): Debt sustainability analysis in reformed EU fiscal rules: The effect of fiscal consolidation on growth and public debt ratios. *Intereconomics*, 59:5, 276–283. <https://doi.org/10.2478/ie-2024-1001> [Luettu 12.12.2025]

Holter, Hans & Ferreira, Ana (2024): Inequality and fiscal multipliers: Implications for economic policy in the Nordic countries. Teoksessa *Nordic Economic Policy Review 2024: Fiscal Policy in Uncertain Times* (toim. Vilmunen, Jouko & Juntila, Juha). Copenhagen: The Nordic Council of Ministers. <http://dx.doi.org/10.6027/nord2024-001> [Luettu 10.12.2025]

Kaitila, Joel (2019): From innovation to labour costs: Change of emphasis in Finnish competitiveness policy ideas after the Eurocrisis. *Competition & Change*, 23:1, 47–70. <https://doi.org/10.1177/1024529418802457> [Luettu 12.12.2025]

Knuutila, Tatu (2025): Työmarkkinakatsaus 2/2025. SAK. <https://www.sak.fi/aineistot/muut-julkaisut/sakn-tyomarkkinakatsaus-syky-2025/> [Luettu 6.12.2025]

Lainà, Patrizio (2025): Orpon hallituksen sopeutuksen hystereesivaikutus. *Kansantaloudellinen aikakauskirja*, 121:2, 132–144. <https://journal.fi/kak/article/view/161683> [Luettu 10.12.2025]

Mc Morrow, Kieran, Röger, Werner & Vandermeulen, Valerie (2017): Evaluating medium term forecasting methods and their implications for EU output gap calculations. Discussion Paper 070, Directorate-General for Economic and Financial Affairs. https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/evaluating-medium-term-forecasting-methods-and-their-implications-eu-output-gap-calculations_en [Luettu 10.12.2025]

MDI (2024): Suomi 2040: Asunto-, sivistys- ja hoivakiinteistökannan tulevaisuus. <https://www.mdi.fi/wp-content/uploads/2024/02/Suomi-2040-asunto-sivistys-ja-hoivakiinteistokannan-tulevaisuus-loppuraportti.pdf> [Luettu 12.12.2025]

Mourre, Gilles, Poissonnier, Aurélien ja Lausegger, Martin (2019): The semi-elasticities underlying the cyclically-adjusted budget balance: An update and further analysis. Discussion Paper No. 098, Directorate-General for Economic and Financial Affairs. https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2019-05/dp098_en.pdf [Luettu 12.12.2025]

Piketty, Thomas, Saez, Emmanuel & Stantcheva, Stefanie (2014): Optimal taxation of top labor incomes: A tale of three elasticities. *American Economic Journal*, 6:1, 230–271. <https://doi.org/10.1257/pol.6.1.230> [Luettu 10.12.2025]

Rawdanowicz, Łukasz, Bouis, Romain, Inaba, Kei-Ichiro & Christensen, Ane Kathrine (2014): Secular stagnation: Evidence and implications for economic policy. OECD Economics Department Working Papers No. 1169. <https://dx.doi.org/10.1787/5jxvvg6q27vd-en> [Luettu 10.12.2025]

SOSTE (2022): SOSTEn terveysterveysveromalli. <https://www.soste.fi/vaikuttaminen/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistaminen/sosten-terveysveromalli/> [Luettu 12.12.2025]

VM (2023): Verokartoitus 2023. Valtiovarainministeriön julkaisuja, 2023:15. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-436-3> [Luettu 12.12.2025]

VM (2025): Kokonaistaloudellisen ennusteen tausta-analyysjä 2025. Valtiovarainministeriön julkaisuja, 2025:57. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-184-3> [Luettu 9.12.2025]

Zidar, Owen (2019): Tax cuts for whom? Heterogeneous effects of income tax changes on growth and employment. *Journal of Political Economy*, 127:3, 1437–1472. <https://doi.org/10.1086/701424> [Luettu 10.12.2025]